

Гонимарник (уривок)

Дара Корній

Увага! Ви читаете ознайомчий фрагмент твору. Купуйте повну книжку, наприклад, [тут](#)

РОЗДІЛ I

1. Аліна

Вже надходить ніч, заснуло місто,
Ти стоїш одна біля вікна
І тремтять на шибках краплі чисті,
Ти на себе дивишся з-за скла...
Костянтин Москалець

Аліна любила вдаватися до провокацій. Це означало бути недосконалою (для світу), потайною (для однолітків) та незрозумілою (для батьків). Навіть у рідній Художній Академії серед диваків, якими вважає цей світ майже усіх художників, вона залишалася дивовижею, білою вороною. Ні, чорною вороною серед білих ворон. Їй подобалося дратувати незнайомих людей, дражнити батьків та знайомих. Ходити по лезу бритви, робити речі завше на грані...

У такий спосіб вона випробовувала себе на міцність. Правда, світові здавалося, ніби це Аліна його випробовує. Дівчина могла вдягнути національний стрій, а на ноги футбольні бутси, або перефарбувати волосся в салатовий колір чи постригтися налісо. Вона це робить мимоволі — просто сьогодні такий настрій, саме такий. І всенький світ до цього начебто не має ані жодного стосунку. Ну, хіба що трішечки.

Аліна частенько впадає в різні крайнощі. Захоплюється макраме й оригамі, витинанкою, має другий розряд зі стрільби з малокаліберної гвинтівки, знає напам'ять всього "Кобзаря" Шевченка й шаленіє від Гомера та Жака Лакана. Вона закінчила курси крою та шиття, курси екстрасенсів, деякий час ходила на курси гри на гітарі, й, на жаль, не знайшла у Львові курсів гри на трембіті.

Тато вважає, що він її розуміє. Виправдовує всі доньчині вчинки, навіть найбезглуздіші. Тому завжди беззастережно підтримує кожне захоплення. Можливо, у часи молодості, коли соцреалізм був єдино "визнаним" і можливим творчим методом, він не зміг розкритися повністю. Із соцреаліста стати монументалістом — невелика честь для художника. Василь Петрович завжди був заслабким для того щоб перестрибнути через рамці соцреалізму. Комфорт і пільги спілчанського членства пересильовали потяг до правдивого джерела натхнення. І саме тому він давав своїй єдиній донечці стільки волі й простору. Все це списувалось не на розбещеність чи свавільність юної душі, а на прояв неабиякого таланту. Траплялось, що його погляди на виховання доньки не співпадали з поглядами мами Ірини. Через це подружжя

періодично сварилось. Коли дружина погрожувала розлученням, Василь завжди здавався, однак тихцем все-таки допомагав донечці.

Коли Аліні було три роки, тато застав її за "малянням", так вона називала малювання. У випадково залишеній на письмовому столі "Енциклопедії мистецтва" дівчинка завзято й натхненно виводила власні шедеври. Замість розгніватись, татко навпаки відчув гордість: у його дівчинки неабиякий талант і пречудовий смак. Вимальовувала вона свої "шедеври" не абиде, а поряд із "Данаєю" Рембрандта та "Жінками в саду" Моне. Ці жахливі каракулі він береже й досі як найдорожчу сімейну реліквію.

Мама. З нею Аліні нелегко, як і мамі з Аліною. Як це терпіти та приймати вічну імпульсивність доньки й так звані творчі заскоки майбутнього генія? Нізачо! Ось недавно Аліна перекроїла новісінькі штори у спальні батьків на спідницю та маринарку. Але розсердило маму Ірину найдужче не те, що гардини зіпсовані, а те, що сталося це пізно ввечері. Бо серед ночі не підеш купувати нові. "Як це на ніч вікна залишати "розхристаними"? Що про нас люди подумають!" Ага, четвертий поверх, навпроти ніяких будинків, лише сквер зі старими тополями, хоча ні — ще зорі на небі та місяць уповні. Мама навіть відмовилася спати у спальні й постелила собі в батьковому кабінеті на розкладному кріслі.

Ірина, звісно, вирішила провчити нечемну доньку, яка "не цінує зовсім батьківської опіки та материнського тепла" і т. д. Тож і покараннячко відповідне підшукала. Ех, батьки — батьки! Ніяк не можуть звикнути до думки, що їхня мала Аліна вже виросла.

Тато має дві майстерні. В одній він зберігає свої "мотлохошедеври", так він критично називає власні полотна. Друга — майже як квартира. Величезна вітальня-кухня-спальня плюс туалето-ванна — і, що найголовніше, майстерня розташована над дев'ятим поверхом. Таке собі гніздечко-мансарда! Пологі стіни під конфігурацію нахилу даху створюють надзвичайно невимушений романтичний стиль. Зазвичай "нові люди", вперше потрапивши до цієї майстерні, не можуть ніяк звикнути до химерно викривлених стін. Однак ця незначна незручність (як для кого, зрозуміло!) повсякчас компенсується прекрасним краєвидом із вікна — на дахи, хмари, сонце, вітер і навіть дощ. Житлова мансарда займає лише половину площі над дев'ятим поверхом. Інша половина залишається банальним дахом. Отаким собі трішки похилим "балконом", тільки без перил. Можна спокійно прогулюватися, уявляючи себе принцесою з казки Андерсена "Кресало" або Карлсоном, що живе на даху. Сусіди в тебе — птахи, небо, місяць, зорі, сонце і хмари. Батько їй дозволив користуватися цією майстернею скільки завгодно, коли завгодно і як завгодно. О, ця дивовижна майстерня! Аліна часом там ночувала. Була просто закохана в музику дощу, який весело дріботить дахівкою зовсім поруч, майже над вушком, або вдавано-сердито тарабанить, зачіпаючи в серці неспокійні струни.

Тепер Аліна, здається, знає, як Вівальді написав свої "Пори року". Він просто слухав оцей кайфовий деколи тупіт, деколи рясний біг чи просто кроки дощу. Вереск, жебоніння чи стогін вітру. Весна — небо, дощ, який будить до життя все живе. Літо —

гроза й блискавки в косах ночі. Зима — жалібне завивання чи то від болю, чи то від утіхи. Осінь — прекрасна у своєму смутку й у своїй байдужості, летить назустріч світу на крилах барвистого листя. Інколи це помаранчево-пурпурові крила надії, інколи крила брунатного відчаю. Все має свою барву, все — сльози, сміх, біль журба, навіть гріх. І все це частинки білого, які дбайливо зібрані в розкішному букеті веселкового спектру фарб.

О, так! Творець — художник, геніальний митець. Як ти думаєш, що отримаєш, коли змішаєш усі барви веселки? Вірно, білий колір. Напевне, Богові стало нудно, і він взяв і розділив білий колір на спектри. Тобто подарував людям веселку. Хороший задум, справді божественний. Проте люди, як завжди, зуміли і тут напартачити: взялися змішувати фарби, не завжди вміло. Змішали червоний, зелений та синій — зродилося сіре марево. Так, лише сіре, бо чорне — це лишень відсутність потоку світла, тобто немає що псувати.

От саме в цій диво-майстерні Аліна відбувала своє "покараннячко".

Мама через так звану принциповість дала дитині спокій. Була впевнена — донька й тижня не витримає без домашнього комфорту й прибіжить назад, благаючи прощення. Татко ж навпаки вважав, що це навіть корисно — спробувати пожити самотійно в дев'ятнадцять років.

Ось так Аліна замешкала сама. Насамперед привела до ладу кухню. Татко купив електроплиту, електрочайник, міні-холодильник придбали раніше. Та й порохотяг тут уже був, щоправда, старезний, ревучий, правдива тобі "Ракета". Татко подарував свій старенький ноутбук. Так, про всяк випадок. У ванній поставили пральну машину вкупі із сушаркою (два в одному), трохи вживану, дуже галасливу, однак надійну. Татко три дні поспіль приходив у майстерню, так би мовити, для консультацій-рекомендацій. Та все це, звісно, дрібниці в порівнянні з жаданою свободою, яку Аліна відчувала навіть на смак. А смак цей був таким кайфовим, таким... Ну як кавун. їси й не наїсишся. А вигляд ще кращий — небесної барви, з крилами розхристаного вітру.

Ці два місяці Аліна не ходила, а пурхала, наче метелик, почувуючи власну значущість, принаймні для себе.

Сьогодні Аліні не хотілося нікого ні вражати, ні шокувати. Одягла сіру безлику блузку і чорні джинси — "відсутність потоку світла". На ноги — сірі кросівки. Звичайна дівчинка, яка "легко" загубиться в барвистій юрбі. Коли б лише не колір волосся — яскраво-зелений. Для цього є бандана. Все, заховалася.

На першу пару вже спізнилася. Бог із нею. Можна зробити собі приємність і піти до кафе. Це так класно — на сніданок випити горнятко духмяної чорної кави зі сніжно-пихатою горою вершків і шоколаду та заїсти це щастя яблучним штруделем. Аліна сиділа у студентському кафе, попиваючи каву, і читала. Кафку. Добре, коли ніхто не пхається тобі в душу й не мусиш вдавати, ніби тобі цікаво, що хтось там говорить. Відтоді, як її найкраща товаришка Марта переїхала з батьками мешкати до Києва, Аліна так і не змогла знайти спільної мови з оточуючим світом. Мала кілька приятелів в Інтернеті. Вони завжди уважно слухали, не перебиваючи, давали слушні поради,

ніколи не наполягали на власній правоті чи значущості.

Крім того, в Аліни були ще інші друзі, найвірніші. Книги. Лишень там усе здається справжнім. Тому що з перших сторінок інтуїтивно розумієш — хоче тебе автор збити з пантелику, тобто надурити, чи навпаки, готовий привідкрити свою душу й впустити до неї хоча б на мить (200 чи 300 сторінок — залежно від обсягу). І ти навшпиньки, міцно тримаючись за руку провідника, крокуєш буквами— сходинками, потім реченнями, загортаючись в одержу чужих думок, приміряючи на себе переживання та роздуми автора.

Отак розмірковуючи та смакуючи кавою, Аліна сиділа в кафе. Аж раптом відчула на своїй спині чийсь чіпкий, наче реп'ях, погляд. Вона завжди досить чітко реагувала на такі речі, безпомилково могла визначити — добра чи лиха вдача у власника погляду. Називала це доволі просто — інтуїцією Тато частенько брав на кпини такі метикування доньки. Однак мама одного разу досить серйозно сказала татові: "Нічого смішного, Василечку! Ви це називаєте чоловічою логікою. А в жінок — інтуїція".

Аліна озирнулася. У кафе, крім неї та парочки закоханих студентів, які бачили лише одне одного, нікого не було. "Здалося", — подумала дівчина. Спробувала наново зануритися в читання, однак слова чомусь розліталися, не складалися у речення й безладно блукали. Це дратувало. Травневий ранок, який так гоже розпочався, перетворювався на суцільне непорозуміння. Аліна різко розвернулася, і знову — нікого. За п'ять секунд картина не змінилася. Відтак дівчина зрозуміла — приємному ранку гаплик.

Ні, параноїком вона себе не вважала. Швидше за все реалістом. Почала читати рано — у чотири роки. Коли в шість тато застав її у своєму кабінеті за читанням Мопассана, то не надто здивувався. Лишень від гріха подалі заховав на найвищій полиці "неблагонадійні", на його думку, книги. Однак Аліна була хитрою. Вона, наче прудка мавпочка, все— таки потрафила видряпуватися на вищій полиці. А з роками — на найвищій. Брала книжку, ретельно замаскувавши своє "втручання", і, прочитавши, повертала назад. Тато ніжно називає доньку буквогризуном.

Звісно, крім гарної серйозної літератури, у квартирі знайшлося місце і для жіночих романів. Вони стосами лежали в спальні батьків, мамин пунктик. Аліні було бридко їх навіть до рук брати. Вона не розуміла мами. Як така розумна жінка може захоплюватися таким читивом! Коли дівчині виповнилося п'ятнадцять, мама майже силоміць примусила почитати її найулюбленіший жіночий роман — "Віднесені вітром" Маргарет Мітчелл. Про нього не чув хіба що глухий. Аліні книжка не пішла, м'яко кажучи. На десятій сторінці дівчині стало нудно, на двадцятій вона зненавиділа всіх панянок з ім'ям Скарлет, а на тридцятій її фізично вирвало просто на книгу. Ой, що було!

Батько вважав, що це мамина вина.

Колись Алінка відчує потребу і в таких романах, а поки що не треба силувати. Будь ласка, Ірино, не втручайся і не вказуй, що читати і коли.

Однак мама відбила напад:

Коли люди починають тренувати тіло, Василю, розпочинають із меншого, щоб не надірватися. Це ти винен, перестарався. До Вольтера вона, бач, доросла, а до нормальних книг — ні?

— Що ви називаєте нормальними книгами, а що — ні, шановна? Ми ж говоримо про душу, — не вгавав тато, — а не про біцепси. Хай сама вирішує, що і як читати. Тобі ж ніхто не вказував?

— Ти знаєш, що мені не було кому радити, — відбивалася мама. — Тому й читала все підряд.

Слово за словом — от і сварка.

Батьки не розмовляли тиждень. Звісно, тато першим пішов на перемир'я. Після цього, правда, мама більше на радила їй, що читати.

Аліна рвучко підвелася з-за столу, сердито закинула книгу у свій наплічник, розрахувалася за каву і вистрибнула на всіяну сонцем вулицю. Дівчина вийшла на Студентську алею й закрокувала нею, мружачись від сонця. Якийсь момент здавалося, що все гаразд, ніякого дискомфорту. Однак через пару хвилин тривожне передчуття, ніби за нею хтось шпигує, повернулося. Вирішила не зупинятися й не озиратися. До дідька. Хай буде як є. Маніяки не нападають серед білого дня в центрі міста.

Вирішила йти на пари. На другу й третю встигає. Приклеєний до спини погляд допровадив Аліну до дверей

Академії. Врешті цікавість перемогла й вона озирнулася. Погляд сполохано вдарився об темні скельця окулярів незнайомця. Юнак, вдягнений у все чорне, стояв за кілька метрів від неї, підпираючи плечем стовбур акації. Дерево сипало на його чорне волосся, котре сягало рамен, сніжні пелюстки. Аліні здалося, що хлопець дивиться на неї. Хоча, можливо, це домалювала її уява, бо юнак вправно ховав очі за темними скельцями окулярів. Про всяк випадок, сердито змірявши незнайомця поглядом, дівчина сховалась за дверима.

Пари пройшли, як завжди, конструктивно. Цього разу в гарячих дебатах на лекціях з історії мистецтва. Мала вона звичку чіплятися до викладачів, доводячи їх у кращому випадку до появи рясної роси на чолі та бордового обличчя, а в гіршому — до таблеток валідолу. Сьогодні Аліна погоджувалася з твердженням пана професора (а чому тільки сьогодні — майже завжди!), що Фройд на творчість Далі мав більший вплив, ніж його Гала. "Тільки чоловік може мислити так однобоко, навіть коли він майже академік", — бурмотіла собі під ніс Аліна.

Після лекцій так приємно вийти на вулицю із затісних для просторої думки художника стін Академії! Ранкові перестороги минулися. День прекрасний, настрої кайфовий, а незнайомиць у темних окулярах видавався не таким уже реальним. Очевидно, нафантазувала зайвого. Аліна весело крокувала майже літньою вулицею. Біля кінотеатру в Стрийському парку зупинилася. Вдало оформлена афіша притягувала погляд. Може, сходити до кіна? Тривалість сеансу — дві з половиною години. Але ж це "Троя"? Цікаво подивитися на мазунчика Бреда Піта в ролі Ахіллеса? Лише п'ята година. До восьмої закінчиться, а це ще фактично день.

Телевізор Аліна майже не дивилася. Її дратував навіть сам вигляд цього технічного пристрою. Оскільки вона мала свій власний погляд на всі речі, то думка інших, у штучному відтворенні того, що хотів сказати автор казки чикнижки, її не цікавила, подекуди навіть нервувала. А що казати про світ політики та розважальний жанр для мас — суцільний острів Невезіння чи Країна Дурнів. Пхе!

Уперше ворожість до телевізора відчула, коли передивилася звичайнісіньку казочку "Червона Шапочка". Мала тоді шість чи сім років. Дорослі дяді та тьоті старалися за допомогою кривляння, можливо, і талановитого, переконати дітей, що тільки так, а не інак виглядають Вовк, Червона Шапочка, Бабуся, добро та зло. Згодом були "Попелюшка", "Білосніжка" — враження не змінювалися в кращий бік. Аліна майже перестала дивитися телевізор. Відтоді, коли її цікавить чиясь думка про події чи книгу, вона шукає гідних співрозмовників. Та найчастіше знаходить відповіді в книжках, знову ж таки — у книжках.

От халепа! Ледве досиділа до кінця сеансу. Фігня повна. Хороший настрій змінився паскудним відчуттям огиди. Ніби шарлатан художник вирішив переплюнути самого Да Вінчі й переписав його "Мону Лізу", зробивши її блондинкою із силіконовими губами. Та найгірше, що він був упевнений — це у нього шедевр, а в Да Вінчі так, туфта. Такі невеселі думки лізли в голову Аліні. Ех, та що там казати — поема в сто разів краща. Набагато цікавіше спробувати зрозуміти думки мудрого старого сліпого Гомера, який 10 років писав своє творіння, ніж старатися не заснути під дурнуваті розмови красунчиків Піта й Блума.

Щоб вкоротити шлях, дівчина вирішила піти стежкою через парк. Так їй не доведеться робити гака і вийде вона навпроти свого будинку. Аліна сердилася на себе через даремно згаяний час. Ну хіба можна так по-дурному вестися на рекламу та білосніжну посмішку голівудського красеня?! А ще себе вважає інтелектуал кою! Вона часто розмовляє із собою, розставляючи думки в певному порядку, щоб непотрібне чи зайве тишком-нишком не вигулькувало зненацька. Тому відразу і не запримітила постаті чоловіка, добре припасованої до стовбура сосни. Вздріла її лише тоді, коли та заворушилася. Від несподіванки аж сахнулася. Темний силует кинувся до неї. Дівчина позадкувала. Та несподівано вперлася тілом у щось м'яке, що огидно гиготіло, схопивши її сталевою хваткою за рамена. Те, що стояло перед нею, — було бридке. Воно тхнуло перегаром, кліпаючи своїми вицвілими булькатими очима. Пом'яте землистого кольору обличчя шкірилося двома рядами на диво біленьких зубів, дбайливо доглянутих недешевим стоматологом. Молодик, вбраний у "Прада", з гачкуватим носом, мов у Фредді Крюгера, забубонів:

— Ну шо. Тіпа, привітики! Хі-хі, яка дивна краля. Вашше, Вася! От пруха у нас, скажи. І всьо на халяву. Водка на халяву, травка-муравка на халяву, дівка на халяву. Ги-ги-ги...

Сум'яття холодними щупальцями заповзає під шкіру дівчини.

— Ти чия? Давай із нами — вип'ємо, курньом, перепхаємося, — розвернув її до себе той, що стояв позаду.

Він гидко витріщався з гори свого росту на худеньку постать Аліни. Голий череп та відсутність шиї робили його квадратною лисою горилою. Аліна, стоячи перед ним, здавалася відчахнутою вітром гілочкою. Зима в очах монстра промовляла — справи кепські. Дівчина старалася навіть випадково не перетинатися з такими суб'єктами, відчуваючи завжди цвинтарний морок і мерзенний холод, яким віяло від них. Тип міцно вчепився в її руку, штовхаючи доволі грубо перед собою. Аж поки Аліна не відчула, що задкувати нікуди.

Ноги вперлися в товстий стовбур дерева. Безліч хвої під ногами говорила — це сосна. Їй так хотілося злитися з деревом в одне, стати його частинкою. Лещата монстра міцно тримали Аліну. Монстр зневажливо свердлов дівчину очима та хижо шкірився. Булькатокий, похитуючись, підійшов до них. В одній руці тримав пляшку горілки, у другій — пластиковий одноразовий стаканчик.

Страх стукав у скроні, шматував дівчину зсередини. Нічогенько собі вкоротила дорогу. У тремтячих пальцях, наче уві

сні, побачила одноразовий пластиковий стаканчик і вже зі скляної пляшки до нього перетікає прозора смердюча рідина... Липкі пальці залазять під блузку, й Аліна відчуває, що світ перед очима починає гойдатися. "Треба покликати на допомогу", — стукає думка, та голос кудись пропав і вона лиш безпомічно плямкає губами. Ще мить і...

— Ей, пацани, — раптом озивається з-за дерева, до якого припечатана спиною Аліна, чийсь спокійний голос, — дайте дівчині спокій. Може, я буду кращою компанією?

Монстр перестає шкіритися й відпускає руку дівчини. Його погляд із хтивого й масного стає знавіснілим, немов у розбурханого хіття бика, якого силою відірвали від найприємнішого заняття. Другий тип, похитуючись та не до кінця розуміючи, що до чого, здивовано витріщається на "Ей, пацани!", Аліна чує біля вуха шепіт: "А ти біжи швидше вітру і не озирайся".

Двічі повторювати не треба було. Аліна дременула чимдуж. У вухах свистів вітер, вона його випереджала. Позаду теленькнув звук розбитого скла, почулися відчайдушні крики. Але хто він, хто врятував її? Цікавість переважила здоровий глузд. Відбігши на безпечну відстань, дівчина зупинилася. Над конаючими у траві парку мацапурами стояв юнак. То був той тип, якого вона зустріла вранці біля дверей Академії. Той, що носить чорне. Аліна знала — вона в безпеці, її ніхто не наздожене. Однак, про всяк випадок, не стала чекати незнайомця, щоб подякувати. Була впевнена — нагода це зробити ще трапиться.

КІНЕЦЬ ОЗНАЙОМЧОГО ФРАГМЕНТУ.